

Viola sororia

Nomenclatuur/etymologie

De geslachtsnaam *Viola* komt van het Latijnse woord voor 'violet', wat de algemene naam en kleur van deze planten aangeeft. De soortaanduiding *sororia* is afgeleid van het Latijnse woord *sororius* en betekent 'zusterlijk' of 'behorend tot een zuster'. Hoewel de oorspronkelijke auteur, Smith, geen expliciete verklaring gaf, wordt aangenomen dat de naam verwijst naar de dichte, polvormende en verspreidende groeiwijze van de plant, alsof de individuele planten zusterlijk bij elkaar staan. Een gangbare Engelse naam is 'Common Blue Violet' of 'Woolly Blue Violet'.

Taxonomie

Viola sororia is een vaste plant (*perennial herb*) die tot de familie Violaceae behoort.

Het is een van de meest voorkomende viooltjesoorten in het oosten van Noord-Amerika. De soort wordt gekenmerkt door haar 'acaulescent' groeiwijze, wat betekent dat de bladeren en bloemen direct uit de wortelstok (*rhizoom*) oprijzen, zonder bovengrondse stengels.

- Rijk: Plantae
- Orde: Malpighiales
- Familie: Violaceae (Viooltjesfamilie)
- Geslacht: *Viola*
- Soort: *V. sororia*

Foto: Frans IJsselstijn

Synoniemen

Vanwege de grote variabiliteit en het brede verspreidingsgebied heeft *Viola sororia* in het verleden verschillende botanische namen gekend die nu als synoniemen worden beschouwd. De meest voorkomende synoniemen zijn onder andere:

- *Viola papilionacea* Pursh
- *Viola priceana* Pollard
- *Viola rosacea* Brainerd
- *Viola septentrionalis* Greene
- *Viola wilmattiae* Pollard & Cockerell
- *Viola floridana* Pollard
- *Viola latiuscula* Greene

Variëteiten en cultivars

Viola sororia is populair in tuinen en is de ouderplant van verschillende kleurvormen en cultivars die speciaal voor hun sierwaarde worden gekweekt.

- *Viola sororia* 'Albiflora': Een zuiver witbloeiende cultivar die vaak wordt verkocht.
- *Viola sororia* 'Freckles' (foto): Een opvallende cultivar met witte bloemen die zachtblauw tot paars gespikkeld of gespat zijn, alsof ze 'sproeten' hebben.
- *Viola sororia* 'Rubra': Een vorm met diep roze tot robijnrode bloemen.
- *Viola sororia* 'Dark Freckles': Een variant met een vergelijkbaar gespikkeld patroon als 'Freckles', maar met donkerdere, paarsblauwe spikkels.
- *Viola sororia* 'Royal Robe': Wordt beschreven als een cultivar met donkerblauwe tot paarsblauwe bloemen met een klein wit oog.
- *Viola sororia* forma *priceana*: Dit is een natuurlijke vorm (*forma*) die soms de naam 'Confederate Violet' krijgt. De bloemen zijn bleek grijsblauw of wit met een paarsblauw centrum of adering.

Familie

Viola sororia is lid van de Violaceae, de Viooltjesfamilie. Deze familie omvat ongeveer 800 soorten die voornamelijk in gematigde en subtropische gebieden voorkomen. Kenmerkend zijn de zygomorfe bloemen met een spoor die nectar bevat.

Hoogte

Dit viooltje is een laagblijvende, polvormende plant. De hoogte van het gebladerte en de bloemen varieert doorgaans van 10 tot 20 centimeter. Het blad groeit in de lente vaak uit tot een breed tapijt.

Bloemkleur

De wildvorm heeft meestal blauwpaarse, diep violette of paarse bloemen. De bloemen hebben vijf ongelijke bloembladeren: twee rechtopstaande bovenste, twee zijdelingse met haartjes (*bebaard*) aan de basis en één breder onderste bloemblad met donkerdere aderen naar het centrum. Cultivars bieden witte, roze, gespikkelde en bicolore varianten.

Bladkleur

De bladeren zijn glanzend donkergroen. Ze zijn basaal, wat betekent dat ze direct vanuit de wortel ontstaan. De vorm is breed hartvormig (*cordate*) tot niervormig en de randen zijn gekarteld (*crenate*).

Bloeiperiode

De bloei valt in het vroege voorjaar, voornamelijk in april en mei. Net als veel andere viooltjes produceert *V. sororia* ook gesloten, zelfbestuivende bloemen (*cleistogame bloemen*) in de late zomer en herfst, die zorgen voor een zekere zaadproductie.

Standplaats

Dit viooltje is zeer aanpasbaar. Het groeit van nature in bossen, bosjes, langs beekbeddingen en op open plekken in weilanden. Het geeft de voorkeur aan een vochtige, humusrijke, goed doorlatende grond. De ideale standplaats is lichte schaduw tot halfschaduw, hoewel de plant ook volle zon verdraagt als de grond voldoende vochtig blijft. Het verdraagt zowel zure, neutrale als licht kalkhoudende gronden.

Herkomst

Viola sororia is inheems in het oosten van Noord-Amerika. Het verspreidingsgebied strekt zich uit over het grootste deel van de oostelijke Verenigde Staten, westwaarts tot de Grote Vlakten en in het zuidoosten van Canada.

Soort gewas

Het is een langlevende, kruidachtige, wortelstokvormende vaste plant (*perennial herb*). Het wordt vaak beschouwd als een uitstekende, maar soms agressieve, bodembedekker in bostuinen of onder heesters.

Vermeerderingswijze

De plant vermeerdert zich door zaad en door uitbreiding via korte, vlezige wortelstokken (*rhizomen*) die net onder de grond groeien. De zaden hebben elaiosomen (voedselrijke aanhangsels) die mieren aantrekken; deze dragen de zaden naar hun nesten en verspreiden ze zo (*myrmecochorie*).

Klimaatzone

Viola sororia is zeer winterhard en gedijt in een breed scala aan klimaten in de gematigde zone. De plant is geschikt voor USDA hardheidszones 3 tot 9.

Insecten

De bloemen trekken bijen en vlinders aan voor de nectar. Het is een belangrijke waardplant voor de rupsen van parelmoervlinders (*fritillaries*), zoals de Grote Parelmoervlinder. De zaden worden verspreid door mieren.

Bronvermelding

https://en.wikipedia.org/wiki/Viola_sororia

<https://plants.ces.ncsu.edu/plants/viola-sororia/>

<https://www.tuinadvies.be/plantengids/1142/viola-sororia>

<https://www.tuinadvies.nl/plantengids/12662/viola-sororia-f-priceana>

<https://gobotany.nativeplanttrust.org/species/viola/sororia/>

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/etymologie	<i>Viola</i> (violet); <i>sororia</i> (zusterlijk/behoorend tot zuster, verwijzend naar dichte groeiwijze)
Taxonomie	<i>Rijk:</i> Plantae, <i>Familie:</i> Violaceae, <i>Geslacht:</i> <i>Viola</i> , <i>Soort:</i> <i>V. sororia</i>
Synoniemen	<i>Viola papilionacea</i> , <i>V. priceana</i> , <i>V. rosacea</i> , <i>V. septentrionalis</i> , <i>V. wilmattiae</i> , <i>V. floridana</i> , <i>V. latiuscula</i>
Variëteiten en cultivars	'Albiflora', 'Freckles', 'Rubra', 'Dark Freckles', 'Royal Robe', forma <i>priceana</i>
Familie	Violaceae (Viooltjesfamilie)
Hoogte	10 tot 20 centimeter
Bloemkleur	Paars, diep violet, blauwpaars (wildvorm); ook wit, roze, gespikkeld (cultivars)
Bladkleur	Glanzend donkergroen, hartvormig tot niervormig
Bloeiperiode	April - Mei
Standplaats	Lichte schaduw tot halfschaduw, vochtige, humusrijke, goed doorlatende grond
Herkomst	Oosten van Noord-Amerika (VS en ZO-Canada)
Soort gewas	Overblijvende, kruidachtige vaste plant (<i>perennial herb</i>), acaulescent, bodembedekker
Vermeerderingswijze	Zaad (met mierenverspreiding), uitbreiding via korte wortelstokken (<i>rhizomen</i>)
Klimaatzone	Zeer winterhard (USDA Zone 3-9)
Insecten	Bestuiving door bijen en vlinders; waardplant voor parelmoervlinders; zaadverspreiding door mieren